

**Visoko sudsko i tužilačko vijeće
Bosne i Hercegovine**

**Strateški plan
za period
mart 2005 – decembar 2006. godine**

Strateški plan Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (mart 2005 – decembar 2006. godine) štampan je na engleskom i bosanskom jeziku. Namjera Vijeća je da sve svoje strateške izvještaje ubuduće štampa samo na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine slijedećim redosljedom naizmjenično – na bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku.

UVOD.....	1
OPĆI STRATEŠKI CILJ VSTV-A.....	3
1. STRATEŠKO PITANJE BROJ 1- IMENOVANJE SUDIJA I TUŽILACA.....	5
2. STRATEŠKO PITANJE BROJ 2 – VOĐENJE DISCIPLINSKIH POSTUPAKA PROTIV SUDIJA I TUŽILACA	9
3. STRATEŠKO PITANJE BROJ 3 – EDUKACIJA SUDIJA I TUŽILACA	12
4. STRATEŠKO PITANJE BROJ 4 – SUDSKA UPRVA I NADGLEDANJE.....	15
5. STRATEŠKO PITANJE BROJ 5 – INFORMACIONA I KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA.....	20
6. STRATEŠKO PITANJE BROJ 6 – SUDSKI BUDŽETI	24
7. STRATEŠKO PITANJE BROJ 7 – PRAVOSUDNA STRATEGIJA I LEGISLATIVA KOJA SE ODNOSI NA PRAVOSUĐE	27
8. STRATEŠKO PITANJE BROJ 8 – POVJERENJE JAVNOSTI U PRAVOSUĐE	30
9. STRATEŠKO PITANJE BROJ 9 – SARADNJA S DOMAĆIM INSTITUCIJAMA.....	33
10. STRATEŠKO PITANJE BROJ 10 – SARADNJA SA MEĐUNARODNOM ZAJEDNICOM.....	36
11. STRATEŠKO PITANJE BROJ 11 – RAZVIJANJE ULOGE VIJEĆA, SEKRETARIJATA VSTV-A I UREDA DISCIPLINSKOG TUŽIOCA I NJIHOVE INTERNE KOMUNIKACIJE	41
PRILOG 1: ORGANIZACIONA SHEMA VISOKOG SUDSKOG I TUŽILAČKOG VIJEĆA.....	45

Uvod

Jedinstven VSTV osnovan je na osnovu Zakona o jednom VSTV-u ("Službeni glasnik BiH, 25/04) i počeo je s radom u junu prošle godine. Od svog osnivanja, VSTV je fokusiran na okončanje procesa ponovnog imenovanja i svoje uspostavljanje kao državne institucije. Bilo je neophodno da se ove dvije aktivnosti hitno provedu i one su većim dijelom okončane. Slijedeći izazov za VSTV je mnogo veći jer će VSTV morati (uglavnom u saradnji sa ministrima pravde, ali isto tako i sa drugim učesnicima u procesu) da kreira viziju za budućnosti pravosuđa u BiH. VSTV će također trebati da ovu viziju provede u stvarnost na najefikasniji i najekonomičniji način.

U narednim godinama, VSTV će nastaviti s obavljanjem svojih ključnih zadataka da imenuje i vodi disciplinske postupke. Međutim, VSTV će također biti obavezan da obavlja druge zadatke propisane Zakonom o VSTV-u, na primjer, na polju edukacije sudija i tužilaca, sudske uprave, informacionih i komunikacijskih tehnologija i izradi strategije i nacrtu zakona koji se odnose na pravosuđe. Ove funkcije ne mogu se obavljati na ad hoc način nego moraju da budu dio strateške vizije s krajnjim ciljem da se osigura da pravosuđe funkcioniše na nezavisan, efikasan, transparentan i djelotvoran način.

Jedinstven VSTV naslijedio je mnogo funkcija i zadataka koji su obavljali IJC/VSTV-i i OHR/CIPRU, a na neki su način, IJC/VSTV-i obavili pripremni rad za izradu buduće strategije za sudove. OHR-ov odjel CIPRU obavio je sličan pripremni rad za tužilaštva. IJC/VSTV-i su bili uključeni u obavljanje niza funkcija i zadataka uključujući reorganizaciju sudova, provođenje procesa ponovnog imenovanja i uvođenje određenih reformi procesnih zakona. Tokom obavljanja ovih zadataka, identificirani su mnogi nedostaci i teškoće koji bili prisutni u sudovima i predložena su neka rješenja. Međutim, zbog svog ograničenog mandata, Nezavisna pravosudna komisija (IJC-a) nije mogla izraditi strategiju sa ugrađenom vizijom za budućnost za održivo sudstvo koja bi se kasnije pokazala uspješnom. Slično tome, ni OHR-ov odjel CIPRU nije mogao izraditi jednu takvu viziju ili strategiju.

Na osnovu temelja koji su izgradili IJC/VSTV-i, jedinstveno VSTV može da izradi dugoročnu strategiju za budućnost pravosuđa BiH. Ovom strategijom neće se riješiti svi problemi. Pravosuđe se još uvijek prilagođava nedavno provedenim reformama uključujući reorganizaciju sudova i reformu novih procesnih zakona, i u većoj mjeri, pravosuđe BiH još uvijek prolazi kroz proces reforme. Uloga VSTV-a u izradi ovog strateškog plana je da identificira krajnji srednjoročni cilj za pravosuđe u BiH i da izloži na koje se način ovaj cilj može ostvariti.

Teškoće i izazovi u ostvarenju ovih ciljeva u BiH su usložnjeni činjenicom da su raspoloživa sredstva izuzetno ograničena. Stoga je neophodno da VSTV osigura da se uvijek naglašava

značaj snažnog i nezavisnog pravosuđa i da ono bude na pravilan način izbalansirano u odnosu na druge budžetske korisnike. VSTV također treba da lobira za pribavljanje međunarodnih sredstva koja bi se dodijelila pravosuđu kako bi se moglo nastaviti s procesom reforme pravosuđa. Dodjeljivanje odgovarajućih sredstava kako bi se pravosuđu omogućilo da funkcioniра i omogućile reforme koje predstoje u ovom sektoru, samo po sebi predstavlja izazov.

Branko Perić
Predsjednik VSTV-a

Elmira Pašagić
Direktorica Sekretarijata VSTV-a

OPĆI STRATEŠKI CILJ VSTV-a

Izgraditi i održavati nezavisno, nepristrasno i profesionalno pravosuđe u Bosni i Hercegovini koje rješava sporove i obavlja pravosudnu funkciju u službi građana na ispravan, blagovremen i efikasan način.

Opći strateški cilj ima uporište u članu 3. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u). On je sam po sebi jasan i fokusira se na ostvarivanje osnovnih uslova za funkcionalno pravosuđe u svakoj modernoj demokratskoj državi.

Nezavisnost i nepristrasnost pravosuđa zavise od mnogo aspekata, a pogotovo od toga na koji način se sudije i tužioci biraju i protiv njih vode disciplinski postupci.

Za *profesionalno pravosuđe* prije svega su potrebni sudije, tužioci i administrativno-tehničko osoblje koji su voljni da se stalno samoeduciraju, ali ono također zavisi i od kvaliteta njihove osnovne pravne edukacije, dostupnosti organizovane edukacije i pristupa pravnim informacijama.

Za *efikasno pravosuđe* potreban je određeni nivo minimalnih osnovnih sredstava – i za plaće i za operativne troškove. Ono također zavisi i od adekvatnog održavanja zgrada i radnih prostorija, moderne informacione i komunikacijske opreme i efikasnih internih procedura.

Prema Zakonu o VSTV-u, VSTV ima nadležnost u slijedećim glavnim oblastima:

- Imenovanje sudija i tužilaca
- Vođenje disciplinskih postupaka protiv sudija i tužilaca
- Edukacija sudija i tužilaca
- Sudska uprava i nadgledanje
- Informaciona i komunikacijska tehnologija
- Sudski budžeti
- Pravosudna strategija/legislatura

Priroda nadležnosti VSTV-a u gore navedenim oblastima varira. Neke od ovih odgovornosti su isključivo u nadležnosti VSTV-a (imenovanje i vođenje disciplinskih postupaka), a neke od njih dijele se sa drugima, obično s ministarstvima pravde (sudska uprava) ili parlamentima (budžeti). Pored toga, uloga VSTV-a varira u zavisnosti od konkretne oblasti nadležnosti. Za neke od njih VSTV donosi formalne i konačne odluke (imenovanje i vođenje disciplinskih postupaka), a za druge VSTV izrađuje mišljenja i

formuliše strategiju (edukacija i budžeti), dok provođenje ovih strateških odluka ostavlja drugim tijelima. Tako VSTV ima i operativnu funkciju i funkciju utvrđivanja strategije.

Odlučivanje o organizaciji i finansiranju pravosuđa spada u nadležnosti drugih institucija u BiH, pa se stoga opći cilj VSTV-a može ostvariti samo u bliskoj suradnji s tim institucijama. VSTV ne može funkcionirati izolirano nego mora da njeguje bliske odnose saradnje sa drugim domaćim institucijama.

Osim toga, VSTV će moći da ostvari svoj opći strateški cilj samo ako i većina nosilaca pravosudnih funkcija i uposlenika u pravosuđu dijeli taj cilj. Dobri odnosi i uspostavljena komunikacija VSTV-a sa rukovodiocima iz pravosuđa kao i udruženjima sudija i tužilaca i javnosti stoga su također od ključnog značaja.

U odjeljcima koji slijede formulirali smo jedanaest kratkoročnih i dugoročnih **strateških pitanja** na kojima VSTV treba raditi u naredne 2 godine. Za svako strateško pitanje formulirali smo konkretnije strateške ciljeve, a za svaki cilj smo formulirali pojedinačne **aktivnosti**. Na osnovu procjene neophodnih i raspoloživih ljudskih i finansijskih resursa, naznačili smo realne vremenske rokove za svaku pojedinu aktivnost koja je neophodna za posticanje cilja.

1. Strateško pitanje broj 1– Imenovanje sudija i tužilaca

Strateški cilj broj 1:

Sposobnost da se privuku visoko stručni, dobro educirani pravnici visokih moralnih kvaliteta da rade kao sudije i tužioci u pravosuđu BiH.

Strateški cilj broj 2:

Odabir sudija i tužilaca na osnovu pravičnog, transparentnog, efikasnog i objektivnog procesa.

Strateški cilj broj 3:

Okončanje procesa ponovnog odabira popunjavanjem mjesta koja ostanu upražnjena.

Strateški cilj broj 4:

Odabir sudija za prekršajna odjeljenja pri redovnim prvostepenim sudovima.

Pozadina dešavanja:

Odgovornost za provjeru i imenovanje sudija i tužilaca jedan je od osnovnih zakonom utvrđenih nadležnosti VSTV-a prema članu 17. st. 1 – 3. Zakona o VSTV-u.

U Zakonu o VSTV-u nigdje se ne navode konkretne odgovornosti VSTV-a da radi na poticanju mladih pravnikâ da se prijavljuju na mjesta sudija i tužilaca. Međutim, s obzirom da je VSTV odgovoran za imenovanje osoba na pravosudne funkcije i funkcioniranje pravosuđa, u sklopu obavljanja ovog zadatka je i privlačenje podobnih kandidata da rade u pravosuđu. S tim u vezi je potrebno riješiti mnoga pitanja, a posebice ona koja se odnose na radne uvjete u pravosuđu, plaće sudija i tužilaca (i administrativno-tehničkog osoblja), napredovanje u karijeri i drugo. O nekim od ovih pitanja govori se u ovom odjeljku, dok su druga pitanja obrađena u kontekstu drugih strateških pitanja u daljem tekstu ovog strateškog plana.

VSTV je stekao značajno iskustvo u pogledu provjere i obavljanja razgovora sa kandidatima za mjesta u pravosuđu tokom procesa ponovnog imenovanja. Međutim, interne procedure provjere i obavljanja razgovora sa kandidatima, koje su do sada izrađene, prvenstveno su bile prilagođene obavljanju ogromnog zadatka ponovnog imenovanja skoro 1.000 sudija i tužilaca. Sada je vrijeme da se te procedure ponovno razmotre i prilagode tako

da budu pogodne za imenovanje ograničenog broja sudija i tužilaca svake godine. Teoretski gledano, sada bi trebalo da bude moguće da se više vremena posveti procjenjivanju podobnosti svakog kandidata, ali bi se ono trebalo uskladiti u odnosu na smanjenu raspoloživost pomoćnog osoblja u Sekretarijatu VSTV-a. Pored toga, nove procedure bi trebale da odražavaju ulogu Sekretarijata i Vijeća u procesu odabira i da se jasno razgraniče uloge svakog od njih.

Reforma prekršajnog postupka i organizacije sudova za prekršaje predviđena je u članu 94. Zakona o VSTV-u¹. Visoki predstavnik je VSTV-u dao u zadatak da okonča nacrt procesnog zakona koji mu je preostao od Nezavisne pravosudne komisije i da provede ovu reformu kroz projekt finansiran od strane Evropske komisije i Italijanske vlade. Prema novom procesnom zakonu bit će potreban manji broj sudija nego što je to bio slučaj ranije, a trenutna mreža sudova za prekršaje spojiti će se sa redovnim prvostepenim sudovima. VSTV će donijeti odluku o potrebnom broju sudijaza prekršaje i izvršiti njihov izbor putem javnog konkursa na isti način kao što je izvršen ponovni izbor redovnih sudija.

Aktivnost 1.1:

Izraditi plan rješavanja ovog pitanja u kojem bi se obradile teme koje su relevantne za privlačenje podobnih kandidata i visokokvalificiranih pravnika u pravosuđe BiH kao i zadržavanje dobrih sudija i tužilaca na pravosudnim funkcijama (Upravljanje ljudskim resursima).

Datum završetka:	maj 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće uz pomoć Sekretarijata VSTV-a
Komentar:	Za ovu aktivnost bila bi od koristi pomoć međunarodne zajednice.

Aktivnost 1.2:

Nastaviti s trenutnim procesom odabira s ciljem da se završi sa imenovanjem kandidata na preostala nepopunjena mjesta.

¹ Ovaj član je dodan Zakonu tokom parlamentarne procedure u Parlamentarnoj Skupštini BiH bez mnogo dodatnih objašnjenja.

Datum završetka:	juni 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće uz pomoć Sekretarijata VSTV-a
Komentar:	Moguće je da zbog nedostatka kandidata “odgovarajuće” nacionalnosti neka mjesta neće biti popunjena u utvrđenom vremenskom roku.

Aktivnost 1.3:

Izvršiti reviziju i po mogućnosti izmijeniti sadašnje interne procedure imenovanja.

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a treba da izradi prijedlog, a Vijeće da ga razmotri i donese odluku

Aktivnost 1.4:

Izgraditi sistem kvalifikacionog testiranja za kandidate za mjesta sudija i tužilaca (u vezi s ovim vidjeti član 39. Zakona o VSTV-u).

Datum završetka:	august 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost imaju:	Centri za edukaciju, Sekretarijat VSTV-a i komisija Vijeća

Aktivnost 1.5:

Donijeti odluku o broju sudija u svim prekršajnim odjeljenjima pri prvostepenim sudovima i okončati proces izbora tih sudija.

Datum završetka:	<p>Odlučiti o potrebnom broju do jula 2005. godine.</p> <p>Okončati izbor sudija do novembra 2005. godine</p> <p>Ovi rokovi će se moći ispoštovati samo ako se zakonodavna procedura na entitetskom i državom nivou okonča u predviđenom roku.</p>
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće uz podršku Sekretarijata VSTV-a i Projekta reorganizacije sudova za prekršaje

2. Strateško pitanje broj 2 – Vođenje disciplinskih postupaka protiv sudija i tužilaca

Strateški cilj:

Uspostaviti Ured disciplinskog tužioca VSTV-a (UDT) kao nezavisno tijelo u okviru VSTV-a koje efikasno provodi propise o standardima ponašanja sudija i tužilaca.

Pozadina dešavanja:

Prema članu 17. st. 4, 5. i 6. Zakona o VSTV-u, VSTV je odgovoran za vođenje disciplinskih postupaka protiv sudija i tužilaca koji se ne pridržavaju svojih profesionalnih i etičkih odgovornosti prema članu 56. i 57. Zakona o VSTV-u.

Jedna od glavnih funkcija VSTV-a je da štiti javnost od sudija i tužilaca koji ne postupaju u skladu sa profesionalnim i etičkim standardima i da održi profesionalnu nepristrasnost sudstva. Kada se sudija ili tužilac ponaša suprotno profesionalnim i etičkim principima, on mora odgovarati u disciplinskom postupku i protiv njega se moraju donijeti odgovarajuće kaznene mjere. Međutim, ovo se mora obaviti na način koji ne obeshrabruje druge sudije i tužioce u slobodnom i nezavisnom obavljanju njihove službene dužnosti.

Na čelu Ureda disciplinskog tužioca trenutno se nalazi međunarodni član, ali objavljen je konkurs za mjesto glavnog disciplinskog tužioca i uskoro će na njega biti imenovan državljaniin BiH. Prema članu 64. stav 1. i 2. Zakona o VSTV-u, UDT je odgovoran je da prima pritužbe, istražuje navode pritužbi o povredi dužnosti i pokreće postupke protiv sudija i tužilaca u skladu sa svojim mandatom. UDT ima resurse i sredstva za identificiranje i postupanje po osnovanim pritužbama o povredi dužnosti ulozenim protiv sudija i tužilaca.

Do sada je Ured disciplinskog tužioca uglavom primao pritužbe uložene od strane stranaka u sporovima pred sudovima/tužilaštvima i veliki broj tih pritužbi onemogućio je da se u većoj mjeri provede proaktivna strategija. Ova situacija bi vremenom trebala da se promijeni kada se javnost više upozna s vrstama pritužbi koje bi trebalo upućivati UDT-u.

Aktivnost 2.1:

Završiti izradu nacerta i osigurati usvajanje od strane Vijeća etičkih kodeksa kojim se utvrđuju etički standardi ponašanja sudija i tužilaca.

Datum završetka:	juni 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće uz pomoć UDT-a i Sekretarijata VSTV-a
Komentar:	JSDP pomaže u izradi nacрта ovog kodeksa.

Aktivnost 2.2:

Izvršiti reviziju internih pravila i propisa koji uređuju rad UDT-a kako bi se povećala efikasnost i konzistentnost.

Datum završetka:	Prijedlog UDT-a – mart 2005. godine; razmatranje od strane Vijeća – april 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće i UDT

Aktivnost 2.3:

Izraditi strategiju s ciljem provedbe proaktivnije uloge za UDT. Ova bi strategija trebala uključiti mjere koje treba poduzeti kako bi se smanjio broj neosnovanih pritužbi.

Datum završetka:	oktobar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	UDT

Aktivnost 2.4:

Izraditi detaljniju strategiju za rad Ureda disciplinskog tužioca u budućnosti. Ovom strategijom bi se trebalo utvrditi kako unaprijediti poznavanje etičkih standarda među sudijama i tužiocima, a također bi se njome trebala obuhvatiti pitanja kao što je edukacija javnosti u vezi sa ulogom UDT-a. Strategijom bi također trebalo obuhvatiti pitanje održavanja nezavisnosti UDT-a unutar ukupne strukture VSTV-a.

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	UDT

Aktivnost 2.5:

Imenovati državljanina BiH za disciplinskog tužioca.

Datum završetka:	maj 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće

3. Strateško pitanje broj 3 – Edukacija sudija i tužilaca

Strateški cilj broj 1:

Novim sudijama i tužiocima i sudijama i tužiocima na funkciji osigurati adekvatnu obuku i edukaciju o relevantnim materijalnim i procesnim zakonima. Također treba osigurati i edukaciju iz oblasti menadžmenta.

Strateški cilj broj 2:

Uspostaviti jedan centar za edukaciju pod nadležnosti i budžetom VSTV-a.

Pozadina dešavanja:

Prema članu 17. st. 7 – 9. Zakona o VSTV-u, VSTV ima nadležnost da nadgleda edukaciju budućih sudija i tužilaca, kao i sudija i tužilaca na funkciji.

Potrebno je utvrditi opći strateški plan za edukaciju sudija i tužilaca u BiH. Tim strateškim planom trebala bi biti obuhvaćena ne samo edukacija iz oblasti materijalnih i procesnih zakona, već također i edukacija iz oblasti menadžmenta pošto mnogi predsjednici sudova, sekretari sudova i šefovi odjeljenja nisu upoznati sa osnovnim principima modernog menadžmenta. Tim planom bi trebalo obuhvatiti i strategiju u vezi sa edukacijom administrativno-tehničkog osoblja u sudovima i tužilaštvima. U planu se moraju uzeti u obzir ograničeni raspoloživi resursi za edukaciju i dati sugestija o tome kako bi se ovi resursi mogli iskoristiti na najekonomičnij način. Pored toga, u tom strateškom planu trebalo bi da se identificira gdje je potreba za edukacijom najhitnija.

Centri za edukaciju su VSTV-u dostavili prijedlog za početnu obuku pravnika koji bi željeli postati sudije i tužioci. Ovaj prijedlog treba se još razmotriti i doraditi paralelno sa izradom strateškog plana za edukaciju.

U proteklom periodu, različite međunarodne organizacije osigurale su značajan broj edukativnih seminara za pravosuđe u BiH. Međutim, isuviše često se efekt edukacije nije procjenjivao u kontekstu onoga što je stručnjacima potrebno kako bi svoje poslove obavljali na efikasniji način. Važno je da se sva edukacija obezbjeđuje na dosljedan i konzistentan način, da se uklapa u plan edukacije na nivou države i da je koordiniraju centri za edukaciju. Koristi i troškovi *ad hoc* programa edukacije moraju se pažljivo razmotriti. U skladu s tim, VSTV treba utvrditi strategiju i procedure kako bi se osiguralo da se provede dosljedan program edukacije i da vrijeme koje se provede na edukaciji bude relevantno i visoko kvalitetno.

Tokom 2005. godine, centri za edukaciju će, uz finansijsku pomoć Evropske komisije, izraditi odgovarajući program edukacije (module edukacije) za teme koje obrađuju ključne materijalne i procesne zakone. VSTV treba biti uključen u ovaj proces na strateškom nivou.

Dva postojeća entitetska centra za edukaciju osnovana su u vrijeme kada nije postojao jedinstven VSTV. Osnivanje jednog VSTV-a na nivou BiH povlači pitanje spajanje centara za edukaciju pod nadležnosti VSTV-a.

Aktivnost 3.1:

Izraditi plan za uspostavljanje jednog centra za edukaciju na državnom nivou pod nadležnosti VSTV-a.

Datum završetka:	maj 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a i relevantna komisija Vijeća

Aktivnost 3.2:

Objediniti centre za edukaciju pod jednim VSTV-om u skladu sa dogovorenim planom.

Datum završetka:	januar 2006. godine Datum završetka zavisi od okončanja zakonodavne procedure.
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a i relevantna komisija Vijeća

Aktivnost 3.3:

Izraditi strateški plan edukacije za početnu obuku i stručno usavršavanje za period od 2006. do 2008. godine. Plan bi trebao obuhvatiti edukaciju iz konvencionalnih oblasti kao npr. iz materijalnih i procesnih zakona, ali treba obuhvatiti i ovladavanje menadžerskim tehnikama.

Datum završetka:	septembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Centri za edukaciju, Sekretarijat VSTV-a i relevantna komisija Vijeća - konačno odobrenje daje Vijeće.

Aktivnost 3.4:

Učestvovati u izradi modula edukacije za centre za edukaciju.

Datum završetka:	Aktivnost počinje u aprilu 2005. i traje cijele godine.
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Komisija Vijeća

4. Strateško pitanje broj 4 – Sudska uprava i nadgledanje

Strateški cilj broj 1:

Izraditi, donijeti i održavati jedinstvene, transparentne i efikasne interne upravne procedure za sudove i tužilaštva koje će osigurati sigurno i brzo procesuiranje predmeta, efikasno korištenje resursa, efikasne procedure delegiranja i prilagođenost korisnicima.

Strateški cilj broj 2:

Uspostaviti novi sistem nadgledanja i ocjenjivanja rada sudija i tužilaca kao i sudova i tužilaštava.

Strateški cilj broj 3:

Dobiti preciznu sliku o trenutnim zaostalim neriješenim predmetima u svim sudovima u BiH i inicirati mjere za smanjenje zaostataka tokom vremena.

Strateški cilj broj 4:

Osigurati domaća i međunarodna sredstva za provedbu dugoročnog plana investiranja u poboljšanje zgrada sudova i tužilaštava u BiH.

Pozadina dešavanja:

Zakon o VSTV-u i entitetski zakoni o sudovima VSTV-u daju značajne ovlasti u oblasti sudske uprave (vidjeti član 17. st. 19, 20, 22, 23. i 26).

VSTV je odgovoran za donošenje pravilnikâ o poslovanju za sudove i tužilaštva. Ovo VSTV-u omogućava da izvrši standardizaciju jedinstvenih i efikasnih procedura (najbolja praksa) u cijeloj zemlji i da nakon toga provede reforme na svim nivoima kroz izmjene pravilnikâ.

Na pravilnike za sudove i tužilaštva treba gledati kao na fleksibilan set propisa koji treba da se koriste za upravljanje pravosuđem BiH na državnom strateškom nivou. Glavna svrha pravilnikâ bila bi da se na jedinstven način reguliraju pitanja koja bi, iz različitih razloga,

svugdje trebala biti regulirana na isti način. Ostala pitanja treba ostaviti da budu regulirana propisima na nižem nivou, a koje treba da donesu entitetski tužioci, glavni tužioci i predsjednici sudova.

Tužilaštva na različitim nivoima su do sada izradila svoj vlastite pravilnike, a Vijeće je odobrilo nekoliko njih u nedostatku jedinstvenog pravilnika na nivou države kako propisuje Zakon o VSTV-u.

Član 20. Zakona o VSTV-u obavezuje Vijeće da nadgleda rad pravosuđa, da prikuplja statističke informacije i da izvještava parlamente u BiH. Od posebnog je značaja obaveza VSTV-a da utvrđuje kriterije za ocjenjivane rada kako pojedinačnih sudija/tužilaca tako i sudova i tužilaštava.

Efikasno upravljanje sudovima je od ključnog značaja za blagovremeno i transparentno provođenje pravde. U izvještajima se navodi da u Bosni i Hercegovini zaostali neriješeni predmeti i zastarjeli sistemi upravljanja predmetima i sudovima doprinose kašnjenju u procesuiranju predmeta i gubljenju povjerenja javnosti u pravosuđe. S ciljem boljeg upravljanja sudovima, VSTV treba da ima pristup tačnijim statističkim podacima, da osigura poboljšane kriterije za ocjenjivanje radnih rezultata sudija, da izradi bolje manuelne sisteme za upravljanje predmetima i rukovođenje sudom (kroz revidiranje Pravilnika), i da onda izvrši automatizaciju ovih procedura u kompjuterski sistem.

Aktivnost 4.1:

Donijeti pravilnike o unutrašnjem poslovanju sudova za oba entiteta.

Datum završetka:	juni 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a/Komisija treba da izradi pravilnike zajedno s ministarstvima pravde. Vijeće treba da ih odobri i donese.
Komentar:	Provedba u Federaciji zavisi o toga kada će stupiti na snagu novi zakoni o sudovima.

Aktivnost 4.2:

Izraditi i donijeti pravilnike o unutrašnjem poslovanju tužilaštava.

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a/Projekt treba da izradi pravilnike, a Vijeće ih odobrava.

Aktivnost 4.3:

Izraditi i primijeniti sistem nadgledanja i izvještavanja između sudova/tužilaštava i VSTV-a koji će VSTV-u omogućiti da nadgleda rad pravosuđa i da provede neophodne korektivne mjere.

Datum završetka:	august 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a/Komisija treba da izradi prijedlog, a Vijeće donosi odluku.
Komentar:	JSDP pomaže Sekretarijatu VSTV-a u obavljanju ovog zadatka.

Aktivnost 4.4:

Izraditi novi sistem mjerenja radnih rezultata za sudije i tužioce i sudove i tužilaštva.

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a/Komisija/Projekt treba da izradi prijedlog, a odluku donosi Vijeće.
Komentar:	JSDP pomaže Sekretarijatu VSTV-a u obavljanju ovog zadatka.

Aktivnost 4.5:

Izraditi sistem za registraciju trenutnih zaostalih neriješenih predmeta i prikupiti za ovo potrebne podatke od svih sudova u BiH.

Datum završetka:	Podaci trebaju biti prikupljeni do novembra 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a i Komisija Vijeća.

Aktivnost 4.6:

Izraditi bazu padataka s detaljnim informacijama o svim zgradama sudova i tužilaštava u BiH, uključujući prijedloge za poboljšanja i procjenu troškova.

Datum završetka:	septembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a treba da angažuje konsultanta.

Aktivnost 4.7:

Inicirati reviziju pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Datum završetka:	Prva revizija - juli 2005. godine Nastaviti sa daljom revizijom
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a i ministarstva pravde

5. Strateško pitanje broj 5 – Informaciona i komunikacijska tehnologija

Strateški cilj:

Kroz uspostavu modernog pravosudnog informacionog sistema koji će zadovoljavati informacione i komunikacijske potrebe sudova, tužilaštava i drugih sektora pravosuđa, osigurati značajan napredak u pogledu efikasnosti i transparentnosti u radu pravosuđa u BiH, a time i njegovo kvalitetno služenje javnosti.

Pozadina dešavanja:

Prema članu 17. stav 24. Zakona o VSTV-u, VSTV ima nadležnost da, u širem smislu, nadgleda uvođenje informacione i komunikacijske tehnologije (IKT) u pravosuđe u BiH. Ovo je područje u kojem je zajednički, standardiziran pristup od ključne važnosti, s obzirom da bi situacija u kojoj bi različiti sudovi i tužilaštva provodili svoje vlastite strategije neizbježno dovela do rasipanja državnih sredstava kao i do teškoća povezanih sa konfiguracijom i kompatibilnosti različitih sistema. Projekt informacionih i komunikacijskih tehnologija je najznačajniji projekt u koji je VSTV trenutno uključen. Provedba ovog projekta podrazumijeva koordinaciju s izvjesnim brojem međunarodnih organizacija:

- Evropskom komisijom koja finansira IKT tim sastavljen od 10 domaćih stručnjaka pri VSTV-u i osigurava sredstva za hardware i lokalne područne mreže za sve sudove i tužilaštva.
- Kanadskom agencijom za međunarodni razvoj (CIDA) koja je ustupila kanadskog stručnjaka za informacione i komunikacijske tehnologije IKT timu VSTV-a
- ICITAP-om koji finansira isporuku hardware-a jednom broju sudova i tužilaštava. ICITAP i Evropska komisija su također uključeni u izradu kompjuterskog programa za tužioce.
- USAID-ovim projektom FILE koji je uključen u analizu trenutnih procesa rada u sudovima i predlaganje izmjena u ovim procesima kako bi se, na kraju, ovi procesi automatizirali putem kompjuterizovanog sistema. USAID FILE će VSTV-u također osigurati resurse za izradu specijaliziranog kompjuterskog programa za upravljanje predmetima koji treba da se testira u JSDP-ovim pilot sudovima, i da kasnije uđe u širu upotrebu u cijeloj zemlji.
- GTZ-om, SIDA-om i ADA-om koji obezbjeđuju sredstva za Projekt zemljišnih knjiga.

Tokom 2005. godine, u okviru Projekta informacionih i komunikacijskih tehnologija, približno 1.800 kompjutera bit će isporučeno sudovima i tužilaštvima u BiH. Printeri i druga oprema će također biti obezbijeđeni, a svaki će sud i tužilaštvo imati vlastitu lokalnu područnu mrežu (LAN) sa serverom. Organizirat će se obuka iz osnova kompjuterskih vještina za više

od 1.500 korisnika, a više specijalizirani korisnici proći će kroz specijalnu obuku. Pilot sistem za upravljanje predmetima će tako biti izrađen i implementiran u pilot sudovima.

Kasnije, tokom 2006. godine, uspostaviti će se mreža širokog područja (WAN) za pravosuđe u koju će cijelo pravosuđe biti uvezano, čime će se omogućiti mnoga poboljšanja u oblasti komunikacija kao i integracija cijelog pravosuđa. Interni i vanjski sistemi slanja elektronske pošte (intranet i ekstranet) i web stranice, pristup internetu, te centralizirane aplikacije, kao što su sistemi za upravljanje predmetima (ISUD), samo su neka moderna IKT rješenja koja će omogućiti ova mreža kada se uspostavi.

Aktivnost 5.1:

Odobriti informacionu i komunikacijsku (IKT) strategiju na nivou države za pravosuđe u BiH.

Datum završetka:	april 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	IKT projekt VSTV-a treba da izradi prijedlog, a Vijeće da ga razmotri i donese odluku.

Aktivnost 5.2:

Distribuirati IKT opremu i instalirati lokalnu područnu mrežu u sve sudove i tužilaštva u BiH.

Datum završetka:	august 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	IKT projekt VSTV-a sa Evropskom komisijom
Komentar:	Uz pomoć agencija koje će angažovati Evropska komisija i ICITAP-a. ICITAP će isporučiti IKT opremu na sve lokacije.

Aktivnost 5.3:

Izraditi kompjuterizovan sistem upravljanja predmetima za pravosuđe BiH i uvesti ga u sudove (i tužilaštva).

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	IKT projekt VSTV-a uz pomoć FILE-a.
Komentar:	Uz pomoć USAID FILE-a i njihove odabrane agencije za izradu aplikacija.

Aktivnost 5.4:

Osigurati osnovnu obuku za korisnike informacionih i komunikacijskih tehnologija i specijaliziranu obuku za korisnike specijaliziranih kompjuterskih programa.

Datum završetka:	decembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	IKT projekt VSTV-a uz pomoć domaćih firmi.

Aktivnost 5.5:

Osigurati za BiH pravosuđe mrežu širokog područja koja pokriva cijelu zemlju i koja bi međusobno povezala sve korisnike jedne s drugim, s VSTV-om, centrima za edukaciju i drugim relevantnim institucijama.

Datum završetka:	april 2006. godine – početna verzija; decembar 2006. godine - konačna verzija
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	IKT projekt VSTV-a

6. Strateško pitanje broj 6 – Sudski budžeti

Strateški cilj:

Da se cijelo pravosuđe na adekvatan način finansira na nivou BiH. VSTV treba pripremiti konsolidovan budžet za cijelo pravosuđe, a Trezor BiH izvršiti budžet na transparentan način. VSTV treba da nadgleda izvršenje budžeta.

Pozadina dešavanja:

Član 17. st. 14. – 17. Zakona o VSTV-u propisuje da VSTV ima niz odgovornosti koje se odnose na izradu budžeta sudova i tužilaštava. Naravno, VSTV nema konačnu nadležnost da odlučuje o budžetima sudova i tužilaštava. Ovu nadležnost zadržala je zakonodavna vlast koja mora balansirati potrebe pravosuđa s potrebama drugih budžetskih korisnika kao što su zdravstvo, obrazovanje, penzije, itd. Ipak, VSTV-u je (Zakonom o VSTV-u i entitetskim zakonima o sudovima) data relativno snažna uloga u budžetskom procesu koji prethodi odobrenju budžeta od strane zakonodavne vlasti. Ova uloga bi trebalo da pomogne u uspostavljanju i održavanju funkcionalnog pravosuđa.

Međutim, zbog fragmentirane finansijske strukture pravosuđa u BiH gdje 14 različitih organa zakonodavne vlasti na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou i novou Brčko Distrikta odlučuju o budžetima sudova i tužilaštava, skoro je nemoguće za VSTV da prati budžetske procese na sveobuhvatan način. Fragmentirana struktura također ima i negativne efekte poput nejednakog pristupa pravdi od entiteta do entiteta i od kantona do kantona zbog razlika u nivou prosperiteta u različitim dijelovima zemlje. Ovo onemogućava da se provedu dugoročne strategije za pravosuđe na nivou države.

Trenutno ne postoji standardizovan sistem procjene administrativnih troškova za sudove i tužilaštva zasnovan na predviđenom obimu posla i drugim varijablama koje utječu na funkcioniranje sudova. Potrebno je da se izvrše ovakva predviđanja troškova tako da sistem uključuje princip odgovornosti i da se budžet može predviđati prilično precizno.

Potrebno je izraditi detaljan akcioni plan kako bi se uspostavilo kratkoročno finansiranje za VSTV, i kako bi se mogla obezbijediti sredstva od raznih nivoa zakonodavne vlasti za finansijske obaveze za cijelo pravosuđe. VSTV treba da izradi niz strateških pravila i procedura za sudove i tužilaštva koji bi im pomogli u pripremi standardizovanog budžeta. Pošto se puno podataka za procjenu troškova i podataka o obimu posla dobiva od različitih sudova i drugih insitucija pravosuđa, bit će neophodno osoblju detaljno objasniti i obučiti ga o zahtjevima za pripremu budžeta na više nivoa.

Aktivnost 6.1:

Izraditi sveobuhvatan plan provedbe tako da se finansiranje cijelog pravosuđa može prenijeti na novo BiH počev od budžetske 2007. godine.

Datum završetka:	novembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a
Komentar:	Uz pomoć JSDP-a i drugih međunarodnih organizacija.

Aktivnost 6.2:

Izraditi sveobuhvatan priručnik, ili uputstva, kojim se utvrđuju strategija i procedure, a koji bi koristile sve pravosudne institucije koje spadaju pod VSTV-ovu nadležnost za budžete. Ovim priručnikom bi se utvrdile standardizovane procedure za pripremu budžeta i izvještavanje o budžetu i izvršenju budžetskog procesa i propisana forma. Njime bi se također utvrdili vremenski rokovi za završetak različitih faza procesa pripreme budžeta.

Datum završetka:	juni 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a, a Vijeće treba da razmotri strategiju
Komentar:	Uz pomoć JSDP-a i drugih međunarodnih organizacija.

Aktivnost 6.3:

Utvrđiti potrebe za edukacijom u pravosuđu i VSTV-u u oblasti strateškog dugoročnog planiranja budžeta, pripreme budžeta, praćenja i izvještavanja. Pokrenuti mjere za obezbjeđenje takve edukacije po potrebi.

Datum završetka:	januar 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a

7. Strateško pitanje broj 7 – Pravosudna strategija i legislativa koja se odnosi na pravosuđe

Strateški cilj:

VSTV ima vodeću ulogu u izradi nacrtu zakona i propisa koji direktno utječu na vršenje pravosudne funkcije u BiH.

Pozadina dešavanja:

Izrada pisмениh komentara na prijedlog nacrtu zakona od strane VSTV-a i njegovo aktivno zagovaranje zakonske reforme u skladu je sa odredbama Zakona o VSTV-u (vidjeti, naročito, član 17. stav 28. Zakona).

Kao jedna od glavnih državnih institucija koja je uključena u napore da se građanima u BiH osigura provođenje pravde na kvalitetan i blagovremen način, VSTV mora biti aktivno uključen u razvoj pravnog sistema BiH koji je u toku (naročito u pogledu legislativne koja se odnosi na sudovanje).

Slijede ključni zakoni/propisi koji zahtijevaju blisku pažnju VSTV-a:

- Zakon o VSTV-u;
- Zakoni kojima se uređuje organizacija kao što su zakoni o sudovima i tužilaštvima;
- Procesni zakoni kao što su zakoni o parničnom, krivičnom, prekršajnom i upravnom postupku;
- Zakoni koji se odnose na centre za edukaciju sudija i tužilaca, pravosudni ispit i druge kvalifikacione testove koji se moraju položiti da bi se počelo raditi u pravosuđu;
- Zakoni kojim se uređuje vansudsko rješavanje sporova (medijacija)
- Pravilnici kojim se uređuje rad sudova i tužilaštava;
- Propisi koji se odnose na finansiranje sudova i tužilaštava;

Međutim, obim takvih aktivnosti otvoren je za debatu i vjerovatno je da će se dalje razvijati kako VSTV bude učvršćivao svoju poziciju u odnosu na vladu/zakonodavnu vlast i u očima javnosti. Međutim, ako ništa, VSTV bi trebao nastojati da učestvuje u zakonodavnim inicijativama i da, ukoliko je to potrebno, utječe na legislativne inicijative koje imaju direktan utjecaj na obavljanje pravosudne funkcije u BiH.

Konkretna aktivnost u sferi izrade nacrtu zakona, koja je VSTV-u preostala od OHR-ovog odjela CIPRU, tiče se izrade novog zakona o tužilaštvima. Ovo je naročito potrebno u Federaciji jer trenutno postoji 10 kantonalnih zakona koje bi trebao zamijeniti jedan zakon na

nivou Federacije. Evropska komisija finansira projekt pod pokroviteljstvom VSTV-a kako bi se obavio ovaj zadatak u saradnji sa ministarstvima pravde.

Aktivnost 7.1:

Izraditi sistem praćenja za utvrđivanje pitanja i prioriteta za potencijalne aktivnosti koje se odnose na odgovornosti VSTV-a.

Datum završetka:	maj 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće i Sekretarijat VSTV-a

Aktivnost 7.2:

Osnovati komisiju za razmatranje legislative, sastavljenu od predsjednika VSTV-a i imenovanih članova Vijeća i osoblja Sekretarijata VSTV-a. Svrha ove komisije bila bi da preuzme aktivnu ulogu u zastupanju VSTV-a u zakonodavnom procesu u stvarima od interesa za VSTV uključujući, naročito, legislative mjere čiji je cilj poboljšanje funkcioniranja sudstva.

Datum završetka:	mart 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Predsjednik VSTV-a uz savjet Vijeća i direktora Sekretarijata VSTV-a
Komentar:	U okviru ove aktivnosti Sekretarijat VSTV-a bi trebao pripremiti "dokumente o zauzetim stavovima" za komisiju Vijeća

Aktivnost 7.3:

Finalizirati novi nacrt zakona o tužilaštvima.

Datum završetka:	oktobar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a, Projekt i ministarstva pravde

Aktivnost 7.4:

Izvršiti analizu osposobljenosti prvostepenih i drugostepenih sudova u BiH za procesuiranje predmeta ratnih zločina u pogledu raspolaganja prostorijama (sudnice), materijalnih uslova i ljudskih resursa.

Datum završetka:	mart 2006. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Vijeće i Sekretarijat VSTV-a

8. Strateško pitanje broj 8 – Povjerenje javnosti u pravosuđe

Strateški cilj:

Da se poveća informiranost, povjerenje i pouzdanje javnosti u VSTV i pravosuđe općenito.

Pozadina dešavanja:

Iako postoji puno razloga da se vjeruje da su reforme pravosuđa koje su provedene u proteklih nekoliko godina unaprijedile povjerenje i pouzdanje koje javnost ima u pravosuđe, VSTV će marljivo raditi na daljem unapređenju informiranosti i povjerenja javnosti u pravosuđe. Naravno, takvo povjerenje mora se zaslužiti.

Da bi se bolje razumjelo u čemu leži razlog nedovoljnog povjerenja javnosti u pravosuđe, VSTV će provesti istraživanje javnog mnijenja (ili pokušati da uključi pitanja u vezi sa sudstvom u neke druge javne ankete). Na osnovu evaluacije i obrade rezultata ovih istraživanja javnog mnijenja moći će se pratiti i procjenjivati napredak postignut u ovom području. Međutim, i drugi indikatori, kao što je smanjenje broja pritužbi koje se ulažu Uredu disciplinskog tužioca, također mogu biti pokazatelji povećane obaviještenosti i povjerenja javnosti.

Aktivnost 8.1:

Treba pripremiti plan o načinu informiranja javnosti o napretku ostvarenom u oblasti reforme pravosuđa i predstaviti ga Vijeću radi odobrenja. Plan će obuhvatiti razne načine informiranja javnosti o napretku ostvarenom kroz reformu pravosuđa uključujući napredak u smanjenju broja zaostalih neriješenih predmeta, poboljšanje efikasnosti sudova i napredak u obavljanju dužnosti u skladu sa profesionalnim i etičkim standardima.

Datum završetka:	oktobar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	direktor Sekretarijata VSTV-a, a VSTV odobrava
Komentar:	Očekuje se pomoć JSDP-a

Aktivnost 8.2:

Provesti plan o načinu informiranja javnosti o napretku ostvarenom u oblasti reforme pravosuđa.

Datum završetka:	od novembra 2005. godine pa nadalje
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	direktor Sekretarijata i predsjednik VSTV-a

Aktivnost 8.3:

Svake druge godine provodi se istraživanje javnog mnijenja.

Datum završetka:	septembar 2006. godine (prvo istraživanje javnog mnijenja)
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a uz pomoć JSDP-a ili nekog drugog USAID-ovog projekta

Aktivnost 8.4:

Objaviti i široko distribuirati godišnji izvještaj VSTV-a. Ovaj izvještaj bi trebao sadržavati informacije o budžetu kao i informacije o tekućim aktivnostima u sudovima i tužilaštvima. Izvještaj također treba obuhvatiti informacije o ekonomičnosti konkretnih rješenja koja su uvedena u sudove i tužilaštva. Konačno, izvještajem treba da budu obuhvaćene i informacije o imenovanju i razrješenju s dužnosti, podaci o broju riješenih predmeta i odlukama koje se odnose na pritužbe u vezi sa etičkim kodeksom.

Datum završetka:	Prvi godišnji izvještaj treba biti objavljen i distribuiran u aprilu 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijat VSTV-a, a VSTV odobrava

9. Strateško pitanje broj 9 – Saradnja s domaćim institucijama

Strateški cilj broj 1:

Uspostaviti formalne i dobre odnose saradnje sa parlamentima na svim nivoima u BiH – a naročito na nivou BiH.

Strateški cilj broj 2:

Uspostaviti formalne odnose saradnje sa ministarstvima pravde na nivou BiH, entitetskom i kantonalnom nivou osiguravajući, naročito, da se radi na pitanjima razvoja i implementacije pravosudne strategije/reforme pravosuđa i budžeta za sudove i tužilaštva i da se o njima diskutuje.

Pozadina dešavanja:

Da bi ispunio svoj mandat, VSTV će ostvariti neformalne kontakte s nizom organa izvršne i zakonodavne vlasti u BiH. Neformalni kontakti će se ostvarivati na *ad hoc* osnovi i često u vezi sa konkretnim pitanjima koja predstoje, na primjer, u medijima.

Međutim, kao nova institucija na nivou BiH sa posebnim mandatom propisanim zakonom, VSTV također treba da uspostavi mehanizme za formalniju interakciju između VSTV-a i drugih domaćih organa vlasti. Ovo je važno iz nekoliko razloga:

- U skladu sa članom 20. Zakona o VSTV-u, VSTV je odgovoran zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na svim nivoima u BiH i mora da im podnosi godišnje izvještaje.
- Pravosuđe može efikasno funkcionirati i pružati usluge u skladu sa evropskim standardima samo ako je na odgovarajući način finansirano. Konačnu nadležnost u odnosu na sve budžete će uvijek imati zakonodavna vlast. Mnoge strateške odluke imaju finansijske posljedice i imaju veću šansu da će biti provedene u praksi ukoliko su se prethodno konsultirale zakonodavna i izvršna vlast i ukoliko se one s njima slože prije nego što VSTV donese konačne odluke.
- Pošto VSTV mnogo svojih nadležnosti dijeli sa ministarstvima pravde, ispunjavanje općeg strateškog cilja VSTV-a će, naravno, zavistiti o bliskoj interakciji i saradnji s ovim ministarstvima.

Podnošenje i predstavljanje godišnjeg izvještaja (Stanje u sudstvu i tužilaštvu) od strane VSTV-a u skladu sa članom 20. Zakona o VSTV-u trebalo bi biti žarišna tačka u odnosu između parlamenata i VSTV-a. Predstavljanje godišnjeg izvještaja VSTV-a parlamentima bi također trebalo da se iskoristi za diskutovanje o strategiji za narednu godinu i o aktivnostima koje je potrebno da zakonodavna vlast, vlade, VSTV i međunarodna zajednica poduzmu kako bi se ta strategija provela.

Važno je da svi akteri u ovom multilateralnom dijalogu ispoštuju uloge jedni drugih i da svaki od njih jasno formuliра očekivanja i glavne aktivnosti koje su realno ostvarive. Kroz jedan takav proces može se doći do zajedničke i usaglašene nacionalne strategije za pravosuđe.

Što se tiče rada sa ministarstvima pravde, ovi napori će morati biti intenzivniji i konzistentniji. Većina zakonodavnih inicijativa u okviru sektora pravosuđa početi će u ministarstvima pravde na nivou entiteta i nivou BiH, i važno je da ministarstva uključe VSTV u ranoj fazi takvih inicijativa. Isto je tako važno da VSTV uključi ministarstva u sve svoje zakonodavne inicijative. VSTV i ministarstva na nivou BiH i entitetskom nivou trebali bi osigurati kontinuirano usklađivanje niza zakona koji se odnose na pravosuđe, a koji su posljednjih godina u primjeni u oba entiteta.

Aktivnost 9.1:

Postići dogovor s relevantnim parlamentima o tome kako bi VSTV trebao s njima formalno da komunicira.

Datum završetka:	Započeti ovaj proces predstavljanjem godišnjeg izvještaja o radu VSTV-a za 2004. godinu
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a

Aktivnost 9.2:

Utvrđiti raspored redovnih sastanaka između VSTV-a, Ministarstva pravde BiH i entitetskih ministarstava pravde.

Datum završetka:	april 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a

10. Strateško pitanje broj 10 – Saradnja sa međunarodnom zajednicom

Strateški cilj broj 1:

Koordinirati kroz VSTV donatorske aktivnosti koji se odnose na sektor pravosuđa ukoliko se tiču nadležnosti VSTV-a i ukoliko su u skladu sa Strateškim planom VSTV-a i podržavaju ga.

Strateški cilj broj 2:

Da se međunarodni donatori obavežu da će osigurati ograničena sredstva za godišnji operativni budžet VSTV-a tokom perioda od 5 godina.

Strateški cilj broj 3:

VSTV-u osigurati međunarodna sredstva za provođenje projekata čiji je cilj da se unaprijedi cjelokupni rad pravosuđa BiH uključujući sredstva za isporuku opreme i poboljšanja zgrada.

Strateški cilj broj 4:

Da se Sekretarijatu VSTV-a ustupe najmanje tri međunarodna stručnjaka u periodu od slijedećih 5 godina.

Strateški cilj broj 5:

Da se međunarodno prisustvo u članstvu Vijeća u smanjenom obimu produži do juna 2006. godine.

Pozadina dešavanja:

Prema članu 17. stav 21. Zakona o VSTV-u, VSTV ima nadležnost da:

- “pokreće, nadgleda i koordinira projekte koji se odnose na poboljšanje pitanja vezanih za upravljanje sudovima i tužilaštvima, uključujući traženje finansijskih sredstava iz domaćih i međunarodnih izvora.”

Da bi mogao da provede ovaj zadatak na efikasan način, VSTV, u skladu sa članom 15. stav 11. Zakona o VSTV-u, može primati sredstva iz međunarodnih izvora za svoj operativni budžet i za projekte reforme pravosuđa. Ova odredba Zakona glasi:

- “Vijeće može primati sredstva od međunarodnih donatora za **operativni budžet** Vijeća, kao i za **posebne projekte reforme pravosuđa** izvan operativnog budžeta Vijeća. Ta sredstva se uplaćuju na poseban račun otvoren kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Sredstva se troše po nalogu direktora Sekretarijata i u skladu sa uslovima ugovora o donacijama potpisanim sa donatorom.”

Osim toga, da bi se olakšala međunarodna pomoć VSTV-u i pravosuđu BiH, članom 91. st. 7. i 8. propisuju slijedeće:

- Međunarodni stručnjaci mogu biti dodijeljeni Vijeću. Privilegije i imuniteti u vezi sa diplomatskim statusom međunarodnih stručnjaka regulišu se sporazumom između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vijeća.
- Međunarodni stručnjaci koji potpišu ugovor sa Vijećem ili su ustupljeni od stranih vlada, a čija se plaća i naknade isplaćuju iz sredstava dobijenih od međunarodnih donatora izuzimaju se od plaćanja poreza na prihod ili bilo kog drugog poreza ili doprinosa na plaću i naknade koji se ubire u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine.

Mnogi projekti reforme pravosuđa se trenutno provode u BiH kako bi se pravosuđe dovelo u sklad sa evropskim/međunarodnim standardima.

Neki od ovih projekata provode se uz aktivnu **koordinaciju** VSTV-a, ali bez toga da se sredstva zapravo dodjeljuju VSTV-u u skladu sa članom 15. stav 11. Tipični primjer za to je većina USAID-ovih projekata, FILE (Projekt za poticanje ulaganja i stvaranje povoljne klime za kreditiranje) i JSDP (Projekt razvoja sektora pravosuđa). Drugi primjer je Projekt zemljišnjih knjiga koji provode GTZ, SIDA i ADA. VSTV također koordinira pomoć Evropske komisije i ICITAP-a u vezi s provedbom projekata koji se odnose na ulaganje u pravosuđe BiH (informaciona i komunikacijska tehnologija i druga oprema). Koordinativna uloga VSTV-a treba da osigura da različiti donatori provedu svoje projekte u skladu sa općom dugoročnom strategijom za pravosuđe u BiH i da se projekti nepotrebno ne preklapaju.

Ostale projekte reforme pravosuđa **provodi direktno VSTV** uz pomoć sredstava koja mu je dodijelila međunarodna zajednica i doznačila na račun VSTV-a kod Centralne banke BiH. Ovim se sredstvima upravlja kroz Trezor BiH. Zakon VSTV-u daje jedinstvenu mogućnost da ciljano rješava konkretna pitanja od interesa, da izrađuje prijedloge projekata i da traži međunarodna sredstva za finansiranje projekata.

Do sada je Evropska komisija – kroz CARDS program – bila najznačajniji donator u pogledu projekata provedenih uz finansijsku pomoć usmjerenu direktno VSTV-u. Trenutno Evropska komisija finansira slijedeće projekte:

- Projekt informacionih i komunikacijskih tehnologija

- Projekt reorganizacije sudova za prekršaje
- Projekt podrške tužilaštvima u BiH
- Projekt podrške entitetskim centrima za edukaciju
- Projekt sudske uprave

Američka vlada je na isti način finansirala slijedeće projekte:

- Projekt procjene zgrada sudova i tužilaštava
- Projekt novog sistema za mjerenje radnih rezultata u sudstvu
- Projekt podrške entitetskim centrima za edukaciju

Pored toga, Norveška vlada finansira *Projekt podrške VSTV-u*, a Italijanska vlada sufinansira *Projekt reorganizacije prekršajnog sistema* uz pomoć sredstava koja su direktno doznačena VSTV-u.

Zadaci izrade prijedloga projekata reforme pravosuđa i traženje sredstava za njihovu provedbu zahtjevni su zadaci koji traže visokoobučeno osoblje u Sekretarijatu VSTV-a. Osoblje Sekretarijata mora biti sposobno da izradi i predloži dugoročne strategije reforme pravosuđa o kojima će onda diskutovati i odlučivati Vijeće. Upravljanje međunarodnim sredstvima također zahtijeva transparentne procedure i kvalifikovano finansijsko osoblje. U tom pogledu, VSTV je uspostavio odlične odnose saradnje s Trezorom BiH i sve transakcije se obavljaju kroz državni sistem trezora.

Projekti finansirani iz međunarodnih sredstava, bilo da ih VSTV provodi ili koordinira, značajno povećavaju mogućnost VSTV-a da ispuni svoj mandat utvrđen Zakonom o VSTV-u. S obzirom na kratkoročnu i srednjoročnu finansijsku situaciju u BiH, jasno je da bi mnoge reforme koje su neophodne zahtijevale dugo vremena da se realizuju bez kontinuirane međunarodne pomoći koja ima za cilj rješavanje trenutnih nedostataka u sistemu.

Zakon dozvoljava i direktnu međunarodnu podršku operativnom budžetu VSTV-a. VSTV je mišljenja da je direktna finansijska pomoć njegovom operativnom budžetu održiva ukoliko ona ne predstavlja najveći dio budžeta, ukoliko se postepeno smanjuje tokom konkretno dogovorenog vremenskog perioda do potpunog prestanka i ukoliko VSTV ne izraste u instituciju koja neće biti finansijski održiva kada međunarodna pomoć prestane.

Aktivnost 10.1:

Izraditi izvještaj o svim trenutnim projektima finansiranim iz donatorskih sredstava kao i predloženim donatorskim projektima u kojem će se dati prikaz kako i u kojoj mjeri je svaki od donatorskih projekata konzistentan sa Strateškim planom VSTV-a i kako ga i u kojoj mjeri podržava.

Datum završetka:	decembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Sekretarijata VSTV-a priprema i podnosi izvještaj Vijeću, a VSTV razmatra i odobrava.
Komentar:	Ministarstva pravde i centri za edukaciju treba da budu uključeni u ovaj proces.

Aktivnost 10.2:

Utvrđiti strateška pravila za realizaciju i koordinaciju inozemne donatorske pomoći, i općenito dobrih odnosa sa donatorskom zajednicom, kojim će se VSTV i donatorska zajednica rukovoditi.

Datum završetka:	septembar 2005. godine uz stalno razmatranje i modificiranje
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a, a Vijeće odobrava strategiju

Aktivnost 10.3:

Potpisati petogodišnji Memorandum o razumijevanju s ključnim donatorima o godišnjoj finansijskoj pomoći operativnom budžetu VSTV-a.

Datum završetka:	septembar 2005. godine uz stalno razmatranje i modificiranje
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a

11. Strateško pitanje broj 11 – Razvijanje uloge Vijeća, Sekretarijata VSTV-a i Ureda disciplinskog tužioca i njihove interne komunikacije

Strateški cilj broj 1:

Uspostaviti Vijeće kao instituciju koje izrađuje strategiju i opća uputstva za upravljanje sudovima i tužilaštvima BiH.

Strateški cilj broj 2:

Da Sekretarijat bude profesionalan i dobro organiziran, i da brzo reaguje na strateška uputstva Vijeća, te da izvršava svoje nadležnosti utvrđene zakonom.

Strateški cilj broj 3:

Da Ured disciplinskog tužioca bude profesionalan i dobro organiziran, i da brzo reaguje na strateška uputstva Vijeća. Ured disciplinskog tužioca mora vršiti nadležnost utvrđenu zakonom, i da u isto vrijeme održi svoj nezavisan status kao što je propisano zakonom.

Pozadina dešavanja:

Prirodno je za Vijeće, Sekretarijat i Ured disciplinskog tužioca da nailaze na izazove pri definiranju uloga svakog od njih u okviru novog VSTV-a. Međutim, da bi se VSTV uspješno etablirao u odnosu na vanjske zainteresirane strane u vladi i javnosti, od ključnog je značaja da njegovi sastavni dijelovi funkcioniraju na harmoničan i komplementaran način.

Shodno tome, VSTV bi trebao težiti ka tome da Vijeće izradi i osigura strategiju organizacije, a da Sekretarijat VSTV-a osigura pomoć Vijeću kako bi mu omogućilo da izradi strategiju koju će, s druge strane, provesti Sekretarijat VSTV-a. Prvi korak je da Vijeće bude u stanju da osigura smisljena i realistična (ostvariva) strateška uputstva.

Sekretarijat bi trebao osigurati najbolje moguće informacije i savjete Vijeću kako bi mu pomogao da izradi strateška pravila. Sekretarijat se također mora pobrinuti da inicijative koje Vijeće odredi za prioritete budu provedene. Da bi mogao to da obavlja, Sekretarijat VSTV-a mora biti u stanju da obavlja zadatke unutar dogovorenih vremenskih rokova na način koji predsjednik VSTV-a i Vijeće smatraju prihvatljivim.

S druge strane, Vijeće treba da preuzme novu ulogu u izradi strategije za pravosuđe. Ovo će zahtijevati da svi članovi Vijeća budu aktivno zainteresirani za određene oblasti koje se odnose na pravosuđe. Prethodna uloga Vijeća (naročito ona u vezi sa učešćem u procesu ponovnog imenovanja) neće više biti relevantna i članovi Vijeća će morati preći sa zadataka koji su više operativni na one koje se više odnose na izradu strategije.

Izrada strategije također zahtijeva da se stvori i održava odgovarajuće okruženje u kojem će se moći voditi šire i detaljnije diskusije. Činjenica da je broj članova Vijeća velik ne olakšava ovaj proces, pošto se ne može voditi bilo kakva istinska diskusija s 15 (plus 3) učesnika. Ovaj problem bi se mogao riješiti boljom i formalnijom upotrebom “komisija” – ovakve podgrupe Vijeća mogu se osnivati u skladu sa članom 12. Zakona o VSTV-u. Ovakve komisije “*su ovlaštene da donose odluke i izvršavaju zadatke u skladu s Poslovníkom o radu Vijeća*”. Ovo podrazumijeva da im se mogu delegirati ovlasti donošenja odluka, što s druge strane znači da oni ne funkcioniraju samo kao drugi nivo između Sekretarijata VSTV-a i Vijeća.

Aktivnost 11.1:

Procijeniti trenutni obim posla članova Vijeća i utvrditi realne ciljeve i u pogledu razvijanja njihove uloge u donošenju strategije i u pogledu njihove operativne uloge. U slučajevima kada članovi Vijeća učestvuju u aktivnostima koje zahtijevaju naporniji rad, kao što je proces ponovnog imenovanja i učestvovanje u disciplinskim postupcima, trebalo bi da im se daju uloge koje zahtijevaju manje naporan rad kako bi se napravila ravnoteža između ovih aktivnosti. Izraditi izvještaj s preporukama za aktivnosti na donošenju strateških odluka prema potrebi.

Datum završetka:	august 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	Predsjednik VSTV-a, direktor Sekretarijata VSTV-a i Vijeće

Aktivnost 11.2:

Organizirati “radni seminar van radnog okruženja” u cilju da se osigura da svi članovi Vijeća potpuno razumiju ulogu Vijeća u kreiranju strategije, kao i u cilju pojašnjavanja procedura za članove Vijeća kako bi se ispunile operativne obaveze koje su propisane

zakonom (npr. imenovanja). Direktor Sekretarijata VSTV-a i drugo ključno osoblje Sekretarijata bi trebali učestvovati u ovom radnom seminaru.

Datum završetka:	septembar 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a
Komentar:	Uz pomoć JSDP-a

Aktivnost 11.3:

Formirati komisije sa formalnim (delegiranim) mandatima u skladu sa članom 12. Zakona o VSTV-u. Dodijeliti svakoj komisiji jednog člana osoblja Sekretarijata VSTV-a koji će učestvovati u diskusijama i biti odgovoran za obavljanje zadataka Sekretarijata VSTV-a. Utvrditi zvaničan mandat svake komisije.

Datum završetka:	mart 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	predsjednik VSTV-a i direktor Sekretarijata VSTV-a

Aktivnost 11.4:

Izraditi sistem Sekretarijata VSTV-a za izvještavanje predsjednika VSTV-a i Vijaća, putem kojeg će Vijeće biti redovno informirano o aktivnostima Sekretarijata VSTV-a, ostvarenim rezultatima i svim problemima s kojim se Sekretarijat susreće u obavljanju svog mandata (uključujući potrebu za više osoblja ili različite vrste osoblja).

Datum završetka:	maj 2005. godine
Odgovornost za ovu aktivnost ima:	direktor Sekretarijata VSTV-a i predsjednik VSTV-a

VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE

